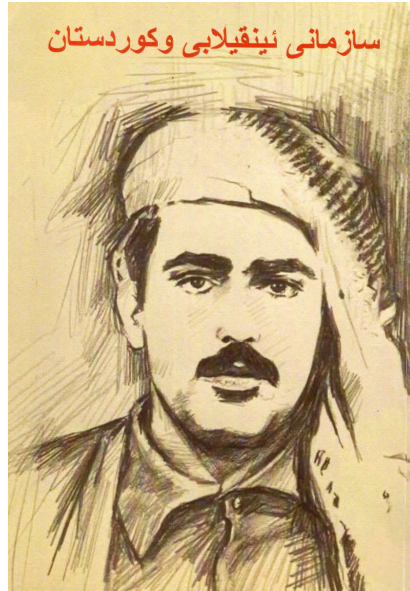

کتیبی
"سازمانی ئینقیلابی و کوردستان"
ئاماده کردن و وهرگیرانی حهسهن قازی

ئهنور سولتانی

"سازمانی ئینقیلابی و کوردستان"، ئاماده کردن و وهرگیرانی حهسهن قازی، چاپی بهکهم، چاپخانهی مورتهزهوی، شوین؟ ۲۰۲۰، رووبهگ کاری هونهرمهند ناسر قازی زاده، ۶۵۵ لاپهره، کوردی. ISBN: 978-3-9822262-7-9

له سالانی دهیهی ۱۹۶۰ دووبههرهکییهکی ئایدیۆلۆژیک له ولاتانی سوسیالیستیدا تهقییهوه که سهرمنا و بنهماکانی چهند سالیکی بوو به چاو دهبنران و له ئهنجامدا کومهلگای ولاتانی سوسیالیستی بهسهر لایهنگرانی یهکیهتی سوڤیهتی و چین دا دابهشکران. ئهگهر ناتهبایی و دژکاریهکان لهناوخوی ئهو دوو ولاتهدا هوکار و بنهمای ئابووری، سیاسی و ئایدیۆلۆژیکی ههبوو، له ولاتانی جیهانی سیههم، که دیکتاتۆری و نهبوونی ئازادی دهرهتانی به خهلهکهکی نهدهدا تهناهت بهشیکی کهمیش له ئهدهبیاتی سیاسی چین و یهکیهتی سوڤیهتی بخویننهوه و جیهانبینی و روانگهی فهلسهفی-عهقیدهتیان بناسن، حزبه کومونیسته نهریتییهکان به ماویهکی کهم دوو شهققه بوون و ژماریکی بهرچاو له لاوانی خوینگهرم و خوازیاری کردهوهی شورشگیرانه، ئالای مائۆئیسم لهسهر شان، ریزی خویمان له حزبه نهریتییهکان جیاکردهوه که به ریفیزیۆنیست و ریفۆرمیست و تهناهت سوسیال-ئیمپریالیستیان دهرانین. دیاره له ولاتانی رۆژئاوااییدا حیسابهکان تا رادهیهکی زۆر جیاواز بوو و کهمتر وابوو کهسیک به بی بیرکردنهوه و خویندنهوه و ههلسهنگاندن، به شهویک ببیت به مائۆنیست، وهک به رۆژیکیش نههبوو به کومۆنیست!

حزبی توودهی ئیران و حزبی شیوووعیی عیراقیش، به ئهندام و لایهنگرانی کوردهوه، لهو گۆرانگارییهانه بهدور نهمانهوه. تهناهت حزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران و پارتی دیموکراتی

کوردستانی عیراق، وهک دوو حزب و دوو بهرەى ناسیۆنالیستی، به ئەندام و لایەنگرانی چەپ و راستەوه، ئەو دیواره شکاوهیان بەسەردا ڕووخا و تووشی دووفاقیی هاتن. ئەگەر بزووتنەوهی چەکدارانەى سالانى ۱۹۶۸ و ۶۹ ی حزبى دیموکراتى کوردستانی ئێران به ئەنجامى راستەوخۆى ئەو دووبەرەکییه و پشتکردنه حزبه نەریتییهکه بزانی، دەتوانین دووبەرەکی نیوان بەلى بارزانی و جەلالی له سالانى ۱۹۶۴ تا ۶۶ ی تەمەنى شۆرشى ئەیلوول (۱۹۶۱) پش وهک دەرەنجامى ناراستەوخۆى ئەو دیارده جیهانییه بگرینه بەرچاو، باوهکوو زۆریش ناراستەوخۆ نەبوو!

بەداخهوه لاوازبوونی لایەنى تینۆریک و خەریک بوون به شەرى چەکدارانەوه، بزووتنەوهى چەپ و نەتەوهی کوردی له ناوخۆوه ڕزاندبوو و ئامادهى شونیهلگرتن له تەئسیری راستەوخۆى بیری حزبه چەپەکانى گەلانى بەلادەست له هەموو پارچەکانى کوردستان کردبوو. هەربۆیهش ڕیبهران و تینۆریسیەنانى بەلى شۆرشگێر لەناو حزبى توودهى ئێران و حزبى شیووێ عیراقى و حزبى کۆمۆنیستى تورکیادا توانیان بهیارمەتى وەرگرتن له "تینۆریى شۆرشگێرانەى" ی باوى ئەو سالانه، که کورد تێیدا کۆل و ناتەواو بوو، فەزای فیکریی خۆیان بەسەر کوردستاندا بەسپینن و ئەو ڕهوتە هەر له دەیهى شەستى سەدهى پێشووهوه به بەردهوامى مایهوه تا گەيشته ئەمڕۆ، که تێیدا بیری "حیکمەتى" نەک هەر له ڕۆژەهلات، بەلکوو له باشووریش بەسەر بزووتنەوهى ناسیۆنالیستی کوردا، زاله و خەباتکارانى نەتەوهی کوردی خستۆته تەنگزەیهکی ترسناکەوه.

سەرەتای ئەو کارتیکیهیه دهگەریتەوه بۆ کۆتاییهکانى دەیهى شەستى سەدهى پێشوو که "سازمان انقلابى" له ناو بەشیک له لاوانى ئەندام یان لایەنگرى حزبى توودهى ئێراندا سەریههلا و ئەو ئەندامانەى حزب که له دەرەوهى ئێران دەژيان و خوازىارى "کار و کردەوهى شۆرشگێرانە" له ناوخۆى ئێران بوون، دەرەفتى هاودهنگى و هاوکارى لایەنگرى شۆرشگێرى کورد وهک نەمران ئیسماعیل شەریفزاده و مەلا ئاواره و ئەوانیتریان له ناو حزبى دیموکراتى کوردستانی ئێراندا قۆزتەوه- "کۆمیتەى شۆرشگێر" ی حدکاش به هەمان بىر و هزرهوه له بەژنى حزبهکه جیابووه و دەبووست ببیتە لوکۆمۆتیفى شۆرش و قەتارى خەلکى چەوساوهى کورد له ڕۆژەهلاتى کوردستان بەشوین خۆیدا بکیشیت- ئەو تینۆرییهى وا به کۆتایى ژيانى قارمانانەى چى گىوارا له ئەمریکای لاتینیش تووشى نشوست هات و له کوردستانیش سەرکەوتوو نەبوو.

هەرچۆنیک بێت، پهيوه‌ندییه‌کان به‌ستران و به‌هۆى ئەو راستییه‌وه که ئەو‌دهم ئەندامانى کۆمیتەى شۆرشگێرى حزبى دیموکرات له عیراق و له په‌راویزى شۆرشى ئەیلوولدا دەژيان، "سازمان انقلابى" هاوکات کەوتە په‌یوه‌ندیی له‌گەڵ بەلى جەلالی شۆرشى ئەیلوول و بەشیک له ئەندامانى بۆ ماوه‌یه‌کى زۆر له ڕیزه‌کانى ئەواندا مانه‌وه و کار و خەبات و خزمەتیان کرد- کار و خزمەتیک که هاوڕى بوو له‌گەڵ ڕژاندنى بىر و بۆچوونى چەپ بۆ ناو دهمارەکانى بزاقى نەتەوايه‌تى گەلى کورد له باشوورى کوردستان و "کۆمەله‌ى رهنج‌دەرانى کوردستان" به‌رهمى راستەوخۆى ئەو په‌یوه‌ندیانە بوو.

کتیبى "سازمانى ئینقیلابى و کوردستان" لەرێگەى هەندیک بیره‌وه‌رى و هەق‌په‌یوى و یادداشت و هەلبژاردەى کتیبه‌وه، میژووى کار و هەلسوورانى ئەو ریک‌خراوه ئێرانیه‌ى له ناو بزاقى نەتەوه‌یى گەلى کورد له باشوور و ڕۆژەهلاتى کوردستان خستۆته به‌ر باس و لیکۆلینه‌وه. کتیبه‌که مامۆستا حەسەنى قازى ئاماده‌ى کردوه. کاک حەسەن، که لێرەدا وهک ئاماده‌کارى ساکارى کتیبه‌که دەرەکه‌وت، له راستیدا چ وهک لایەنگرى به‌کرده‌وهى کۆمیتەى شۆرشگێرى حزبى دیموکراتى

کوردستانی ئیران و ئەندامی هەلسوورای کۆنفیدراسیۆنی جیهانیی خوێندکارانی ئیرانی لە ئوروپا، لەجەرگەیی گەلیک لەو رووداواندا بوو کە لە کتییەکەدا باسیان لێوەکراوە و بەوپییە، شارەزای رەوتی کارەکان و ناسیای گەلیک لەو کەسایەتییانەییە و کتییەکە پیمانی دەناسینی، بەلام بەشیوەی هەمیشەیی، دەوری خۆی لە رووداوەکاندا کەمەرەنگ پیشانداوە و زیاتر وەک کەسێکی لاوەکی، تەنیا بەسەرھاتەکانی بۆ خوێنەر گیراوەتەو. لەئەنجامدا، زانیاریی ناو کتییەکە تا رادەییەکی زۆر دەستی ئەوەل و هی ناوخۆی رەوتەکن، هەربۆیەش دەکری پشت بە راستی و دروستییان بەسەرتی.

مامۆستا حسەن سەربازیکی وونی شەرگی بەشیکی بەرچاو لە هەموو ئەو کیشە ئایدیۆلۆژیکەییە، و لە کتییەکەدا رەنگی داوەتەو، سەربازیکی کە خەباتی هاوسەنگەرەکانی گرنکتر لە کارەکانی خۆی دەبینیت و لە ئەنجامدا خۆی دەخاتە سێبەری ئەوانەو. خوێنەری کورد کە لە سی چل سالی رابردوودا دەیان بیرەوهری رێبەران و هەلسوورای بزاڤی نەتەواپەتی کوردی خوێندۆتەو، لە هەموویاندا "راوی"ی رووداوەکان واتە خاومنی بیرەوهرییەکانی وەک قارەمانیک بینیوە کە لە سەنتەری هەمووکردەوهری شۆرشگیراندا بوو، هەرگیز هەلەیی نەکردوو و تەنیا نەیار و ناحەزەکانی ئەو بوون کە تاوانبار و بەرپرسی شکست و نەهەمەتیەکان بوون، دوور نییە پێی سەربیت ئەگەر بینی لێرەدا قارەمانی دیوقران نەک "راوی" خۆی، بەلکوو کەسانی دیکەن! لە عەینی کاتدا، خوێنەری شارەزای بەسەرھاتەکانی ئەو سالانە، ئەگەر ناسیایوییەکی کەم و زۆری لەگەڵ ژیان و کەسایەتی و قەلمی مامۆستا حسەن هەبیت، دەتوانی بەباشی پەیی بە حەقیقەتی رووداوەکان بەریت.

گەلی کورد دواي ئەو هەموو شکست و نشوست و هەرس و دووبەرەکی و شەری ناوخۆییە و لە ماوەی حەفتاسالی رابردوودا تووشی هاتوو، ئیستا دەبی بگەریتەو سەر بنەما و بنچینەکانی سەرھاتی و چاو بۆ ھۆکارەکانی سەرنەکەوتنی خۆی بگێریت. کتییی مامۆستا حسەن دەکری سەرچاوەییەکی جیگەیی باوەر بۆ ئەو گەرانەو و روانین و ئاوردانەوهری بیت. ئەمڕۆ سەردەمی دروشمی قەبە و لافیتەیی گەورە نییە و کاتی بەخۆداچوونەو و بیرکردنەو و دۆزینەوهری ھۆکارەکانە.

کتییی مامۆستا حسەن لە لایەکەوهری ریزگرتنە لەو ئەندامە ئیرانیانەیی "سازمانی ئینقیلابی" کە لە ناو کورد و بزاڤی نەتەواپەتی باشوور و رۆژھەلاتی کوردستاندا کار و خەباتیان کرد،¹ لە لایەکی دیکەشەوهری یارمەتیدەری خوێنەرە بۆ تێگەشتن لە رەوتی سەرھەدان و هەرس هیانای کومیتەیی شۆرشگیری حدکا، کۆمەلەیی رەنجدەران² و بەگشتی، بەشیکی لە میژووی بییری چەپ لە باشوور و رۆژھەلاتی کوردستان.

ھەلسەنگاندنی کتییەکە دەرفەت و کاری زیاتری پێویستە و شیکردنەوهری بابەتەکانی دەکەوتە ئەستۆی کەسانی شارەزای میژووی ئەو سالانە. بەداخەوهری من بەھۆی تووشبوون بە نەخۆشیی کورۆناوهر تەنیا ئەم چەند دێرەم پێ نووسرا.

۲۰۲۰/۱۱/۱۸

¹ گەرچی ھەندیکیان وەک خانبابا تهرانی، دواتر ھەلوئەستیان گۆری و بە قورس و قایمی لە بەرەیی دژایەتی بزاڤی نەتەواپەتی گەلی کورددا وەستان.

² و تەنانت لە ریگەیی ئەووە کۆمەلەیی زەحمەتکێشانای رۆژھەلاتی کوردستانیش.